

Štrigovski govor postao kulturna baština naše zemlje

“
- Ako spomenem da se od 6.756 naselja u Hrvatskoj štrigovski govor našao na popisu 16. zaštićenih, to je prije svega ogromna čast. – istaknula je dr. sc. Ines Virč, voditeljica Instituta za jezik i jezikoslovlje Podružnice Čakovec

PIŠE: SANJA HERIC

Opcina Štrigova proteklog je tjedna proslavila svoj praznik, ali i sjajnu vijest koja je odjeknula čitavim medimurskim krajem. Naime, čakovečka Podružnica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u suradnji s OŠ Štrigova, KUD-om „Sv. Jerolim“ iz Štrigova, Općinom Štrigova i Gradom Čakovec pokrenula je prije osamnaest mjeseci proceduru proglašenja štrigovske skupine govora zaštićenim kulturnim nematerijalnim dobrom Republike Hrvatske. Zbog svoje posebnosti i jedinstvenosti štrigovski je govor 9. srpnja ove godine uvršten na listu zaštićene nematerijalne baštine Republike Hrvatske jer je stručno povjerenstvo utvrdilo da štrigovska skupina govora ima svojstvo kulturnog dobra.

Zaštita naše kajkavštine od zaborava

Ypovodom ovog značajnog statusa kojije dobio štrigovski govor u petak, 17. srpnja, održana je konferencija za novinare na Učiteljskom fakultetu u Čakovcu na kojoj su govorili voditeljica Instituta za jezik i jezikoslovlje Podružnice Čakovec dr.sc. Ines Virč, gradonačelnik Grada Čakovca Stjepan Kovač te načelnik Općine Štrigova Stanislav Rebernik.

- Naš kraj ima mnogoposebitosti koje valja sačuvati za buduće generacije te na neki način zaštititi od propadanja i zaborava. Kulturno nasljeđe u koje spadaju i medimurske inačice hrvatske kajkavštine sigurno ulazi u ovu kategoriju. Kao gradonačelnik Čakovca ponosan na činjenicu da je upravo Grad pridonio da je štrigovski govor uvršten na listu zaštićene nematerijalne baštine Republike Hrvatske jer Grad Čakovec osigurava prostore za rad Podružnice Hrvatskog instituta za jezik i jezikoslovlje. Na taj način pridonosimo očuvanju naše baštine. Institucija je to od nacionalnog značaja koju

Dr. sc. Ines Virč provela je terensko istraživanje o štrigovskom govoru

imamo u Čakovcu, a vjerujem da je uvrštavanje štrigovskog govora na listu zaštićene materijalne baštine, samoprvi uspjeh u nizu do kojeg će ova podružnica doći. Posebno je za to zaslužna doktorica Virč, kojoj se zahvaljujem posebno na trudu i entuzijazmu kojim je prionula ovom poslu. – napomenuo je Stjepan Kovač, gradonačelnik Grada Čakovca.

Stanislav Rebernik, načelnik Općine Štrigova, istaknuo je da status štrigovskog govora kao kulturnog dobra Republike Hrvatske predstavlja izuzetan značaj za štrigovski kraj te da treba sačuvati i kroz obrazovanje prenijeti na našu djecu.

Zašto je štrigovski govor tako poseban?

Voditeljica Instituta za jezik i jezikoslovlje Podružnice Čakovec dr.sc. Ines Virč koja je provela istraživanje o štrigovskom govoru tog je dana gostovala i na svečanoj sjednici Općine Štrigove gdje je objasnila zašto je štrigovski govor tako jedinstven. – Posebni ste po rijetkom sustavu samoglasnika koji vi vjerojatno kad se vratite s posla, iz škole i fakulteta niste ni svjesni jer ga govorite bez imalo napora. Osim toga, govor je poseban zbog

RJEČNIK ŠTRIGOVSKIH RIJEČI

delec - pletena vesta na kopčanje
okšiterati - usitnjavati kukuruz u zmu
čeh-dječak
valčin - gumeni valjak suzorkom za dekoražu zicova
lučnica - tesarska sjekira
panklec - postolarski stol
untrčko - podsuknja
venjkuš - jastuk
fozetlin - čarapa
kuj - konj
lučček - šalica
uračivo - lijekovi
okno - prozor
šljetati - poškaljati
šjipek - ruža
šrihati - bojati zid
perča - kupa za pranje posuđa
mortinščak - grad vinove loze koji sazrije puno kasnije od uobičajenog
čanta - kost

morfoloških odlika i leksičkog blaga. Štrigovske riječi su toliko posebne jer svojim značenjem i postojanjem obilježavaju dio naše prošlosti i jedan dio života vaših roditelja te baka i djedova. – kazala je Ines Virč.

Pri tome je potrebno, također, istaknuti kako u štrigovsku skupinu govora ne ulaze sva mjesta Općine Štrigova. Štrigovska skupina govora koja je ušla na listu nematerijalne baštine pripada gornjem medimurskom poddijalektu i obuhvaća mjesni govor Štrigove, Banfija, Grabrovnika, Leskovca, Jalšovca, Želazne Gore, Prekope i Robadlja, dok mjesni govori Stanetina i Sv. Urbana pripadaju takozvanoj stane-

tinečkoj skupini gornjomedimurskog govora koji nisu išli na listu nematerijalne baštine Republike Hrvatske.

- Ako spomenem da se od 6.756 naselja u Hrvatskoj štrigovski govor našao na popisu 16. zaštićenih, to je prije svega ogromna čast. – istaknula je Ines Virč i dodala je kako će se zahvaljujući ovom statusu moći prijaviti svoje projekte na natječajne sufinanciranja.

Uključivanje domaće kajkavštine u školske programe

Štrigovski se govor dobivenim statusom našao uz bok 15 zaštićenih hrvatskih govora i, ujedno, postao peti kajkavski govor na listi nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske. Kako bise zaštićeno od nestajanja štrigovčanci ga i dalje trebaju njegovati kao jedinstveno blago koji na lokalnoj i nacionalnoj razini osigurava raznolikost.

Također treba promicati funkciju značaja štrigovskog govora u društvu, osigurati održivost štrigovskog kulturnog dobra kroz edukaciju, identifikiranje, dokumentiranje, znanstveno istraživanje, očuvanje, zaštitu, promicanje, povećanje vrijednosti, mogućnost prenošenja tradicije nasljednicima putem formalnog i neformalnog obrazovanja te ponovno oživiti napuštene segmente tog dobra. Kroz uključivanje štrigovskog govora u nastavne programe i planove osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja štrigovski govor živjet će i u budućim naraštajima.

Predstavljanje zaštite štrigovskog govora kao hrvatskog nematerijalnog dobra u čakovečkoj Podružnici Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje